

Krosno Odrzańskie, dnia 27 lutego 2014 roku

*Sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej
i wykorzystania środków finansowych
Warsztatów Terapii Zajęciowej
w Krośnie Odrzańskim
w 2013 roku*

Sporządziła:

Zatwierdził:

Załączniki:

- 1) Wykonanie wydatków budżetowych w roku 2013
- 2) Informacja o dochodach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2013 roku
- 3) Informacja o wydatkach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2013 roku
- 4) Informacja o wydatkach na wynagrodzenia i pochodne oraz ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2013 roku
- 5) Część opisowa dotycząca realizacji planu wydatków i dochodów w roku 2013
- 6) Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, zrealizowane w 2013 roku.

1. Informacje ogólne

1.1. Nazwa i adres Warsztatów Terapii Zajęciowej:

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim

ul. Piastów 10h

66-600 Krosno Odrzańskie

1.2. Imię i nazwisko kierownika WTZ: **Ewa Nowicka**

1.3. Jednostka prowadząca WTZ: **Gmina Krosno Odrzańskie**

1.4. Data utworzenia WTZ w Krośnie Odrzańskim: **15.12.2000 r.**

1.5. Data podjęcia działalności przez Warsztaty: **2.01.2001 r.**

1.6. Podstawa działalności:

- **Uchwała Rady Miejskiej Nr XX/153/2000 z dnia 15 grudnia 2000 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pn. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Regulamin Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Umowa nr 2/WTZ/2010 o prowadzenie i finansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej z dnia 31.12.2010 pomiędzy Powiatem Krośnieńskim, a Gminą Krosno Odrzańskie,**
- **Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. ze zmianami (Dz.U. 2011 Nr 127 poz. 721 ze zmianami),**
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz.U. 2004 Nr 63 poz. 587)**

1.7. Liczba uczestników: **41 osób**

1.8. Liczba pomieszczeń użytkowych zajmowanych przez WTZ: **31**

1.9. Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez WTZ: **762,57 m².**

1.10. Przystosowanie Warsztatów do potrzeb uczestników: **budynek jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dostosowane dla uczestników łazienki i WC oraz odpowiednią liczbę pomieszczeń do terapii uczestników.**

1.11. Środek transportu: **od 3.04.2006 r. Volkswagen Bus, będący własnością Gminy Krosno Odrzańskie.**

2. Finanse Warsztatów

2.1. Kwota środków uzyskanych na działalność WTZ w 2013 roku: 680.008 zł.

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **605.496 zł**,
- jednostka organizacyjna (Gmina Krosno Odrzańskie) – **33.702 zł**,
- Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim - **33.702 zł**,
- dochody ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników WTZ – **6.792 zł**.
- nagroda finansowa zdobyta przez uczestników WTZ podczas „Majowego grillowania” – **150 zł**,
- odszkodowanie z polisy ubezpieczeniowej z tytułu zalania łazienki – **166 zł**

2.2. Kwota środków finansowych wydatkowanych na działalność WTZ w 2013 roku

wyniosła 679.967 zł;

w tym:

- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **605.455 zł**,
- z jednostki organizacyjnej (Gminy Krosno Odrzańskie) – **33.702 zł**,
- ze Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim - **33.702 zł**,
- z dochodów ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników WTZ – **6.792 zł**.
- z nagrody finansowej zdobytej przez uczestników WTZ podczas „Majowego grillowania” – **150 zł**,
- z odszkodowania z polisy ubezpieczeniowej z tytułu zalania łazienki – **166 zł**

Środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazywane były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim na konto Gminy Krosno Odrzańskie, a następnie przez Urząd Miasta na wyodrębnione konto Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim. Środki te w roku sprawozdawczym przekazywane były w transzach kwartalnych. Po zakończeniu każdego kwartału, WTZ składały informację z wydatkowanych środków do PCPR i Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim. Dodatkowo, co miesiąc, do Urzędu Miasta składane były finansowe sprawozdania miesięczne na druku RB 28S i RB 27S oraz kwortalne RBN i RBZ.

Szczegółowe, roczne sprawozdania finansowe z wykonania dochodów i wydatków Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w 2013 roku, stanowią załączniki nr 1-5.

2.3. Procentowy udział poszczególnych wydatków związanych z działalnością WTZ w wykorzystaniu środków finansowych w 2013 roku:

2.3.1. Wynagrodzenia pracowników łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym	54,88%
2.3.2. Umowy zlecenia	2,38%
2.3.3. Narzuty (składki ZUS)	10,98%
2.3.4. Odpisy na ZFŚS	1,74%
2.3.5. Usługi obce (zdrowotne, remontowe i pozostałe)	2,58%
2.3.6. Opłaty z tytułu zakupu usługi dostępu do sieci Internet	0,11%
2.3.7. Opłaty z tytułu zakupu usług telefonicznych telefonii stacjonarnej	0,30%
2.3.8. Opłaty z tytułu zakupu usług telefonicznych telefonii komórkowej	0,16%
2.3.9. Materiały	1,49%
2.3.10. Materiały do terapii	1,57%
2.3.11. Środki żywności	1,44%
2.3.12. Wyposażenie	1,97%
2.3.13. Energia, gaz, woda	7,63%
2.3.14. Koszty dowozu uczestników/eksploatacja samochodu	4,43%
2.3.15. Koszty treningu ekonomicznego	3,58%
2.3.16. Szkolenia	1,28%
2.3.17. Podróże służbowe	0,20%
2.3.18. Wycieczki i rehabilitacja społeczna	1,69%
2.3.19. Koszty ubezpieczenia uczestników	0,23%
2.3.20. Koszty ubezpieczenia majątku	0,18%
2.3.21. Pomoce dydaktyczne i naukowe (prenumeraty i książki)	0,04%
2.3.22. Zakup leków i materiałów medycznych	0,02%
2.3.23. Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	0,07%
2.3.24. Zakup programów i licencji	0,95%
2.3.25. Opłata z tytułu trwałego zarządu	0,01%
2.3.26. Opłaty na rzecz budżetów JST	0,09%

2.4. Dochody osiągnięte ze sprzedaży prac i produktów wykonanych przez uczestników WTZ w ramach realizowanego programu terapii.

W roku sprawozdawczym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim uzyskały dochód ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników,

w wysokości **6.792 zł**. Środki finansowe pozyskane ze sprzedaży prac uczestników były przekazywane do kasy WTZ wraz z protokołami ze sprzedaży, bądź przelewane przez kupujących bezpośrednio na konto WTZ na podstawie wystawionego rachunku. Następnie w całości przekazywane były na konto dochodowe Gminy Krosno Odrzańskie.

Rada Miejska, uchwałami:

- nr XXXIV/250/13 z dnia 25 marca 2013 roku (1.660 zł),
- nr XXXVIII/272/13 z dnia 26 czerwca 2013 roku (3.070 zł),
- nr XXXIX/291/13 z dnia 30 sierpnia 2013 roku (462 zł),
- nr XLIV/335/13 z dnia 20 grudnia 2013 roku (1.600,00 zł)

systematycznie zwiększała budżet Warsztatów o wpłacone kwoty.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, w porozumieniu z uczestnikami, przeznaczyły wypracowany dochód na pokrycie wydatków związanych z integracją i rehabilitacją społeczną uczestników tej placówki (dofinansowanie do wycieczki do Warszawy – **5.192 zł** oraz zakup zestawu do gry w BOCCI – **1600 zł**).

3. Uczestnicy WTZ

3.1. Liczba uczestników Warsztatów na dzień 31.12.2013 r. - 41 osób

3.1.1. Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

- 21 – 29 - 11 osób,
- 30 – 39 - 26 osób,
- 40 lat i więcej - 4 osoby.

3.1.2. Podział ze względu na płeć:

- kobiety - 18 osób (44%),
- mężczyźni - 23 osoby (56%).

3.1.3. Podział ze względu na zamieszkiwaną gminę:

- z Gminy Krosno Odrzańskie - 32 osoby (78%),
- z Gminy Dąbie - 4 osoby (10%),
- z Gminy Bytnica - 5 osób (12%).

3.1.4. Podział ze względu na stopień niepełnosprawności:

- znaczny - 27 osób (66%),
- umiarkowany - 14 osób (34%),
- lekki - brak (0%).

3.1.5. Podział ze względu na rodzaj niepełnosprawności (z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną podanych wielkości nie należy sumować):

- choroby psychiczne – 11 osób,
- narząd ruchu - 12 osób (w tym: jedna poruszająca się wyłącznie na wózku inwalidzkim, jedna na wózku i z balkonikiem, 5 o kulach i na wózkach),
- narząd wzroku – 3 osoby (w tym 1 osoba niewidoma),
- choroby neurologiczne – 22 osoby,
- epilepsję – 4 osoby,
- upośledzenie umysłowe – 18 osób,
- choroby układu oddechowego i krążenia – 1 osoba,
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 6 osób,
- zespół Downa – 3 osoby.

3.1.6. Podział ze względu na upośledzenie umysłowe:

- w stopniu znacznym – 1 osoba (2,5%),
- w umiarkowanym – 22 osób (53,5%),
- w stopniu lekkim – 18 osób (44%),

3.2. Ogólna frekwencja uczestników w zajęciach warsztatów w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego:

miesiąc	Liczba osób uczestniczących w WTZ	Frekwencja na zajęciach wyliczona procentowo
STYCZEŃ	40 osób	75%
LUTY	41 osób	82%
MARZEC	41 osób	79%
KWIECIEŃ	41 osób	80%
MAJ	41 osób	79 %
CZERWIEC	41 osób	73%
LIPIEC	Miesiąc urlopowy, wolny od zajęć.	
SIERPIEŃ	41 osób	80%
WRZESIEŃ	40 osób	81%
PAŹDZIERNIK	41 osób	76%
LISTOPAD	41 osób	79%
GRUDZIEŃ	41 osób	82%

3.3. Liczba osób, które opuściły placówkę w okresie sprawozdawczym:

3.3.1. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 04/07/06/2013 z dnia 7 czerwca 2013 roku, zgodnie z §8 pkt 2 Regulaminu Organizacyjnego Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 30 czerwca 2013 roku z listy uczestników WTZ została skreślona .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Długotrwała nieobecność na zajęciach ze względu na zły stan zdrowia psychicznego.

3.3.2. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 05/14/06/2013 z dnia 14 czerwca 2013 roku, zgodnie z §8 pkt 2 Regulaminu Organizacyjnego Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 30 czerwca 2013 roku z listy uczestników WTZ została skreślona .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Długotrwała, nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach.

3.3.3. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 9/25/06/2013 z dnia 25.06.2013 r., z dniem 30.06.2013 r. wykreślony z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim został .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Długotrwała nieobecność oraz pisemna prośba ..... z dnia 24.06.2013 r.

3.3.4. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 11/30/08/2013 z dnia 30.08.2013 r. .... z dniem 30.08.2013 r. został wykreślony z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim.

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie dalszej nauki w Zespole Szkół Specjalnych nr 4 w Krośnie Odrzańskim

3.3.5. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 13/02/12/2013 z dnia 02.12.2013 r., z dniem 01.12.2013 r. wykreślona z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim została .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Zły stan zdrowia psychicznego, długotrwały pobyt w szpitalu oraz pisemna prośba ..... z dnia 29.11.2013 roku.

3.4. Liczba osób przyjętych do placówki w okresie sprawozdawczym:

3.4.1. Decyzją Rady Programowej nr 02/30/01/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku, do uczestnictwa w terapii od dnia 1 lutego 2013 roku, zakwalifikowano .....

- 3.4.2. W dniu 14.06.2013 r., Rada Programowa podjęła decyzję nr 06/14/06/2013 o przyjęciu do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, od dnia 1 lipca 2013 roku, ...
- 3.4.3. Decyzją Rady Programowej nr 07/18/06/2013 z dnia 18.06.2013 r., do uczestnictwa w terapii od dnia 1 lipca 2013 roku, zakwalifikowano .....
- 3.4.4. W dniu 5.07.2013 r., Rada Programowa podjęła decyzję nr 10/05/07/2013 o przyjęciu do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, od dnia 8 lipca 2013 roku, ...
- 3.4.5. Decyzją Rady Programowej nr 12/04/10/2013 z dnia 4.10.2013 r., do uczestnictwa w terapii od dnia 7 października 2013 roku, zakwalifikowano .....
- 3.4.6. Decyzją Rady Programowej nr 14/02/12/2013 z dnia 02.12.2013 r., do uczestnictwa w terapii od dnia 9 grudnia 2013 roku, zakwalifikowano .....

4. Kadra WTZ na dzień 31.12.2013 roku:

4.1. Liczba osób zatrudnionych - 13 osób na umowę o pracę i 2 osoby na umowę zlecenie.

4.2. Liczba etatów – 11

4.3. Charakterystyka zatrudnienia:

Stanowisko	Wykształcenie	Tytuł	Etat	Data zatrudnienia	Forma zatrudnienia	Uwagi
Kierownik	wyższe	mgr inż.	1	02.01.2001 r.	Umowa o pracę	
Główna księgową	średnie	technik	1	01.04.2013 r.	Umowa o pracę	
Psycholog	wyższe	mgr	¼	01.09.2013 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	-	¾	01.02.2008 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	średnie	-	1	18.09.2007 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	1	01.08.2001 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	1	16.01.2001 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	¾	01.06.2013 r.	Umowa o pracę	
Instruktor zawodu	średnie (w trakcie studiów pedagogicznych)	-	¾	01.12.2006 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	-	1	01.09.2004 r.	Umowa o pracę	
Instruktor terapii zajęciowej	średnie	-	¾	01.12.2012 r.	Umowa o pracę	

Stanowisko	Wykształcenie	Tytuł	Etat	Data zatrudnienia	Forma zatrudnienia	Uwagi
Pracownik socjalny	wyższe	-	7/8	01.12.2009 r.	Umowa o pracę	
Technik fizjoterapii	średnie	technik	7/8	08.02.2001 r.	Umowa o pracę	
Sprzątaczką	zawodowe	-	-	-	Umowa zlecenie	
Sprzątaczką	zawodowe	-	-	-	Umowa zlecenie	

5. Działalność Rady Programowej WTZ

5.1. Radę Programową tworzą następujący pracownicy Warsztatów Terapii

Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim:

- kierownik (Przewodniczący Rady Programowej),
- instruktorzy terapii zajęciowej,
- instruktor zawodu,
- psycholog,
- pracownik socjalny,
- technik fizjoterapii.

5.2. Zadania Rady Programowej:

- kwalifikowanie nowych uczestników do Warsztatów,
- przygotowywanie rocznych Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla wszystkich uczestników Warsztatu,
- dokonywanie semestralnej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników przy ich udziale, okresowej oceny rocznej i oceny kompleksowej,
- ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych,
- określanie wysokości i zasad przyznawania i dysponowania środkami finansowymi związanymi z treningiem ekonomicznym,
- nagradzanie i karanie uczestników,
- podejmowanie decyzji o skreśleniu z listy uczestników Warsztatów.

5.3. Praca Rady Programowej w roku sprawozdawczym:

Posiedzenia Rady Programowej WTZ w okresie sprawozdawczym odbywały się systematycznie i są udokumentowane w formie protokołów. W 2013 roku odbyły się 44 spotkania Rady Programowej.

W styczniu 2013 roku Rada określiła wysokość środków finansowych przyznawanych uczestnikom w ramach treningu ekonomicznego, zatwierdziła plan

rehabilitacji społecznej na rok 2013, ustaliła składy osobowe poszczególnych grup terapeutycznych, przygotowała sprawozdania z pracy poszczególnych pracowni, opracowała i omówiła roczne plany pracy w poszczególnych pracowniach, dokonała rocznej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników (za rok 2012) i opracowała nowe Programy dla wszystkich uczestników na rok 2013.

W dniu 7 lutego 2013 roku odbyło się zebranie Rady Programowej z rodzicami uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej. Tematem zebrania było: zapoznanie ze zmienionym Regulaminem Organizacyjnym WTZ, aktualizacja oświadczeń o przyjmowanych lekach, przedstawienie nowej pracowni (rozwoju osobistego i zawodowego), przyjęcie rezygnacji jednego z członków Rady Rodziców i wybranie nowego, przedstawienie rodzicom kalendarium imprez na rok 2013. Po zebraniu ogólnym, podczas spotkań indywidualnych pracowników z rodzicami, terapeuci zapoznali rodziców z ocenami rocznym i kompleksowymi oraz przedstawili Indywidualne Programy Rehabilitacji.

W lutym Rada Programowa wystosowała pismo do Sądu Rodzinnego w związku z trudną sytuacją rodzinną jednego z uczestników. W marcu, członkowie Rady Programowej: instruktor terapii zajęciowej (wychowawca) i kierownik, złożyły wizytę w domu jednej z uczestniczek, w związku z jej nieobecnością, która wynikała z problemów rodzinnych. Wizyta ta zaskutkowała kolejną, w której oprócz matki udział wzięła siostra uczestniczki, a z ramienia Rady Programowej: psycholog i kierownik. Przedstawiciele Rady Programowej WTZ spotkali się z Panią kierownik OPS i przedstawicielem POW Integracja w celu omówienia sytuacji rodzinnej jednego z uczestników i podjęcia próby rozwiązania jego trudnej sytuacji rodzinnej. W związku z długotrwałą, nieusprawiedliwioną nieobecnością dwojga uczestników, na wniosek Rady Programowej, psycholog i kierownik złożyły wizytę w ich domu celem zbadania przyczyn tej nieobecności.

W lipcu 2013 roku, Rada Programowa dokonała semestralnej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji przy udziale uczestników, w pierwszym półroczu 2013 r.

Członkowie Rady Programowej wzięli udział w cyklu warsztatów z zakresu umiejętności komunikacji i współpracy w zespole, prowadzonym przez psychologa zatrudnionego w WTZ.

Raz w miesiącu Rada dokonywała zatwierdzenia potrażeń i wysokości środków finansowych przeznaczonych do treningu ekonomicznego dla poszczególnych uczestników. W okresie sprawozdawczym, Rada podjęła 5 decyzji

o skreśleniu z listy uczestników WTZ oraz 6 decyzji o przyjęciu nowych uczestników. Na wnioski uczestników, przyjmowała zmiany w składach osobowych poszczególnych grup terapeutycznych. Na każdym spotkaniu Rady, jej członkowie zatwierdzali protokoły z poprzednich spotkań, omawiali plany pracy na cały tydzień oraz sprawy bieżące dotyczące podstawowej działalności terapeutycznej jednostki.

6. Sposób realizacji, rodzaje, formy i metody rehabilitacji prowadzonej w WTZ

6.1. WTZ jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00.

6.2. Zgodnie z art.10 ustawy, warsztaty terapii zajęciowej zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej. W ciągu całego okresu sprawozdawczego, w Warsztatach Terapii Zajęciowej, wspierano **rehabilitację zawodową, społeczną, leczniczą**, a także **psychologiczną**, osób z różnymi niepełnosprawnościami, poprzez stosowanie odpowiednich rodzajów, metod, technik i form terapii, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Dla wielu z naszych uczestników, rehabilitacja prowadzona w WTZ była jedyną formą rehabilitacji w jakiej brali udział w minionym roku.

6.3. Każdy z uczestników realizował Indywidualny Program Rehabilitacji, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu środowiskowego, obserwacji, działań i zachowań w WTZ oraz szczegółowej oceny rocznej. Realizowane w WTZ Indywidualne Programy Rehabilitacji są okresowo oceniane, modyfikowane i doskonalone.

Indywidualny Program Rehabilitacji zawiera:

- rodzaje, metody, techniki i formy rehabilitacji,
- zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności

zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,

- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Uczestnicy realizowali swoje Indywidualne Programy Terapii w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych potrzeb. Nad przygotowaniem i realizacją Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla poszczególnych uczestników, czuwał terapeuta-wychowawca, we współpracy z całym zespołem terapeutycznym. Każdy terapeuta jest wychowawcą maksymalnie 5-ciu uczestników i odpowiada za przygotowanie i realizację Indywidualnych Programów Rehabilitacji, a także ocenę efektów terapii (co pół roku, przy udziale uczestnika) oraz realizacji IPR (raz w roku). Do obowiązków wychowawcy należy także kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi wychowanków oraz zdawanie relacji Radzie Programowej z procesu terapii i oceny uczestników.

6.4. Rehabilitacja, prowadzona w WTZ, w roku sprawozdawczym odbywała się głównie poprzez terapię zajęciową, prowadzoną w 8 pracowniach terapeutycznych:

- 6.4.1. gospodarstwa domowego,
- 6.4.2. plastycznej,
- 6.4.3. komputerowej,
- 6.4.4. krawiecko-hafciarskiej,
- 6.4.5. muzyczno-teatralnej,
- 6.4.6. ogólnotechnicznej,
- 6.4.7. florystycznej,
- 6.4.8. rozwoju zawodowego i osobistego.

6.5. Formy terapii zajęciowej stosowane w Warsztatach Terapii Zajęciowej:

- 6.5.1. grupowa - polegająca na wykonywaniu różnych bądź tych samych zadań przez kilka osób (najczęściej uczestników przebywających w danej pracowni); grupy mogą być tworzone celowo lub powstawać samorzutnie;
- 6.5.2. zbiorowa - wszyscy uczestnicy wykonują jednocześnie tę samą pracę, chociaż pracują we właściwym dla nich tempie lub biorą udział w tym samym rodzaju terapii, prowadzonej jedną metodą za pomocą tej samej techniki i użyciu tych samych narzędzi;

6.5.3. indywidualna – uczestnik wykonuje zadania specjalnie dla niego przeznaczone /przygotowane, dobrane tak aby korygowały jego zaburzone sfery w sposób indywidualny.

6.6. Rodzaje terapii zajęciowej prowadzonej w WTZ w Krośnie Odrzańskim:

6.6.1. ergoterapia – terapia pracą, terapia poprzez zajęcia manualne;

6.6.2. socjoterapia – terapia zaburzeń zachowania i zaburzeń emocjonalnych w toku spotkań grupowych, towarzyskich;

6.6.3. arteterapia – terapia sztuką, kontakt bierny lub czynny ze sztuką i kulturą.

6.7. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach ergoterapii:

6.7.1. bukieciarstwo,

6.7.2. hafciarstwo,

6.7.3. krawiectwo,

6.7.4. stolarstwo,

6.7.5. gastronomia,

6.7.6. prace porządkowe,

6.7.7. drobne naprawy.

6.8. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach socjoterapii:

6.8.1. ludoterapia/zabawoterapia,

6.8.2. terapia ruchem,

6.8.3. trening umiejętności społecznych,

6.8.4. trening w zakresie czynności życia codziennego,

6.8.5. trening ekonomiczny,

6.8.6. rekreacja,

6.8.7. relaksacja,

6.8.8. sylwoterapia,

6.8.9. metody dydaktyczne,

6.8.10. metody behawioralne

6.8.11. edukacja seksualna.

6.9. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach arteterapii:

6.9.1. rysunek,

6.9.2. malarstwo,

6.9.3. grafika,

6.9.4. sztuki użytkowe,

6.9.5. zdobnictwo i dekoratorstwo,

- 6.9.6. florystyka,
- 6.9.7. muzykoterapia,
- 6.9.8. teatroterapia,
- 6.9.9. poezjoterapia,
- 6.9.10. choreoterapia,
- 6.9.11. biblioterapia,
- 6.9.12. filmoterapia,
- 6.9.13. esteterapia.

6.10. Metody terapii prowadzonej w WTZ realizowane były w roku sprawozdawczym za pomocą, wybranych przez kadrę merytoryczną, **technik terapii**, przy użyciu dostępnych **narzędzi**, zgodnie z Indywidualnymi Programami Rehabilitacji.

6.11. Realizacja planów terapii w poszczególnych pracowniach w okresie sprawozdawczym:

6.11.1. Pracownia muzyczno-teatralna

ZAJĘCIA MANUALNE:

- Malowanie pomieszczeń WTZ z uczestnikami (pracownia rozwojowa, świetlica).
- Realizacja zamówień na prace z drewna z wykorzystaniem techniki decoupage (anioły, skrzynie, albumy, baranki, świnki, ptaki).
- Ćwiczenie techniki decoupage – nauka tapowania, malowania, przecierania, nakładania kraku, naklejania wzoru serwetkowego.
- Nauka szydełkowania króliczka wielkanocnego.
- Utrwalanie umiejętności robienia róż z materiału i papieru i wykorzystanie ich w pracach (koszyki wielkanocne, wianki, choinki).
- Przygotowanie prac na kiermasze okolicznościowe.
- Ćwiczenia grafomotoryczne, praca nad technikami szkolnymi (pisanie, czytanie, liczenie).
- Projektowanie i robienie kartek wielkanocnych (motyw ludowy) i zaproszeń.
- Ćwiczenia sprawności manualnej (lepienie plasteliną, zwijanie pasków, odrysowywanie szablonów, wycinanie, składanie papieru, nawlekanie koralików).
- Plecenie koszyków z pasków papieru pakowego i materiału.
- Wykonywanie prac techniką papier mache (koty)

ZAJĘCIA MUZYCZNO – TEATRALNE:

- Relaksacje i ćwiczenia oddechowe przy akompaniamencie pianina.
- Zabawy muzyczne, improwizowanie na instrumentach, śpiewanie znanego i nowego repertuaru przy akompaniamencie pianina, gitary.
- Praca z tekstem – nauka wierszy, ról na pamięć, ćwiczenia intonacji wiersza, zabawy słowne, ćwiczenia interpretacyjne tekstu.
- Przygotowanie uczestników do występu („Piosenki przedwojenne”) na I Przeglądzie Muzyczno – Teatralnym w Sulechowie – dojazd z grupą PKSem.
- Przygotowanie repertuaru i śpiewników na „Powitanie lata”, granie na gitarze.
- Przygotowanie przedstawienia „Zagadka kryminalna” (scenariusz autorski, stroje, charakteryzacja, dekoracje, scenografia).
- Przygotowanie wieczoru poetycko – muzycznego „Słowa z nutą cynamonu” (próby tekstowe, wokalne, instrumentalne z uczestnikami, kadrą i zaproszonymi wykonawcami).
- Przygotowanie kadry do występu na Dzień Pracownika Socjalnego pt. ”Poradnik dla młodych i starych”
- Organizacja IX PMFTiM – przedstawienie „Zagadka kryminalna” i scenki kabaretowe, program, ozdoby, karty zadań, napisy informacyjne, scenariusz imprezy, scenariusz techniczny, prowadzenie, scenografia, bloczki żywnościowe, koperty z informacjami dla grup, statuetki.
- Praca z mikrofonem – ćwiczenia mówienia do mikrofonu wyuczonej roli i śpiewania.

INNE:

- Robienie miesięcznych grafików i ustalanie dyżurów terapeutów i uczestników.
- Spacerzy z uczestnikami.
- Przygotowanie i prowadzenie zajęć integracyjnych (konkurs puszczania samolotów, zabawy z chustą i piłką).
- Dekorowanie pomieszczeń WTZ (świetlicy, korytarzy) ozdobami okolicznościowymi.
- Udział w Komisji Rekrutacyjnej.
- Wyjścia z uczestnikami do biblioteki.
- Zajęcia świetlicowe - gry planszowe, układanie puzzli.
- Praca z komputerem – zgrywanie muzyki, przygotowywanie płyt z podkładami muzycznymi na występy, nauka piosenek, szukanie wzorów, wierszy, drukowanie szablonów, napisów, przygotowanie śpiewników.

- Przygotowanie prac o tematyce kociej i współorganizacja stoiska „Kotłownia” na Dni Krosna Odrzańskiego
- Przygotowanie 2 uczestników na konkurs plastyczny „Kwiaty mojego życia” (mozaika z pasków materiału i róż oraz kwiat z rozków materiałowych).
- Udział w Balu Walentynkowym, spotkaniu rekreacyjno- sportowym w Górzycy, wycieczce do Warszawy.
- Przygotowanie kopert na Probusy.
- Przygotowanie uczestniczki na Olimpiadę Umiejętności w Międzyrzeczu w kategorii „anioł z masy solnej”.
- Zrobienie zawieszek na klucze do pomieszczeń WTZ techniką wypalania.
- Współpraca z Domem Dziecka:
  - udział wychowanków Domu Dziecka w wieczorze poetycko – muzycznym (czytanie twórczości uczestników WTZ przez dzieci),
  - przygotowanie podopiecznej Domu Dziecka do występu wokalnego na wieczorze poetycko–muzycznym (dobór repertuaru, próby, akompaniament)
  - malowanie świetlicy w Domu Dziecka przez uczestników WTZ.

6.11.2. Pracownia ogólnotechniczna:

- Kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami i maszynami które znajdują się w pracowni technicznej:
  - praca przy wyrzynarce stołowej i ręcznej,
  - praca przy pile tarczowej stołowej,
  - praca przy wiertarce stołowej,
  - używanie szlifierki oscylacyjnej, taśmowej, wiertarki i wkrętarki.
- Nabywanie umiejętności i nawyku estetycznego wykonywania prac oraz nabywanie umiejętności pracy w grupie:
  - wyrobienie nawyku estetycznego malowania farbami akrylowymi gotowych elementów drewnianych przy pomocy różnych technik malarskich (pędzlem, tapowania, decoupage),
  - kształtowanie umiejętności estetycznego szlifowania gotowych elementów ze sklejki przy pomocy szlifierek oraz papieru ściernego,
  - przygotowanie do pracy w grupie poprzez przydzielanie każdemu z uczestników zadań etapowych do wykonania (wielozadaniowość,

współzależność i zwracanie uwagi na wspólną odpowiedzialność za zlecone zadanie).

- Kształtowanie dokładności podczas wykonywania prac w pracowni technicznej:
  - kształtowanie umiejętności dokładnego wycinania na wyrzynarce odrysowanych elementów na sklejkę, desce, płycie,
  - nauka dokładnego wymiarowania (przy pomocy kątowników, linijek stolarskich), rysowania z szablonów,
  - nauka podstaw rysunku technicznego.
- Zminimalizowanie nadmiernego napięcia psychoruchowego (rozwijanie mięśni palców, ramion, nadgarstka):
  - szlifowanie ręczne elementów ze sklejki, deski, drewna, płyty,
  - malowanie przy pomocy pędzla lub gąbki,
  - drobne prace naprawcze ślusarskie – wymagające zręczności i dokładności.
- Rozwinięcie nawyku trzymania porządku na stanowisku pracy:
  - sprzątanie każdorazowo stanowiska pracy po wykonaniu zadania,
  - umiejętne przygotowanie stanowiska pracy,
  - systematyczne sprzątanie pracowni.
- Edukacja bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w maszyny oraz przy pomocy elektronarzędzi:
  - kształtowanie umiejętności bezpiecznej pracy na maszynach i przy pomocy elektronarzędzi (instruktaż słowny i praktyczny, analiza instrukcji bhp),
  - zapoznanie uczestników z ryzykiem zachowań niebezpiecznych, łamaniem przepisów bhp,
  - zapoznanie ze środkami ochrony indywidualnej i metodyką ich stosowania.

PRACE WYKONYWANE PRZEZ PRACOWNIĘ TECHNICZNĄ

- Przygotowanie statuetek Probusy 2013 na zlecenie Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.
- Przygotowanie podstawek pod medale na zlecenie Klubu Garnizonowego w Krośnie Odrzańskim.
- Przygotowywanie aniołów, reniferów, serc dla pracowni plastycznej i artystycznej w związku z kiermaszem bożonarodzeniowym (wycinanie ze sklejki, szlifowanie, przygotowanie do malowania i montowania gotowych elementów).
- Wykonywanie prac zleconych przez osoby prywatne (przygotowywanie ram okiennych, karmników, ramek na obrazy i zdjęcia, szlifowanie półek i kredensów).

- Bieżące drobne prace naprawcze na terenie WTZ (ślusarskie, hydrauliczne), wymiana świetlówek i żarówek.

6.11.3. Pracownia komputerowa:

- Podstawy programów do obróbki zdjęć Picasa oraz Photoscape – poziom zaawansowany dla wybranych uczestników:
  - wykonywanie zdjęć przez uczestników,
  - przerabianie zdjęć,
  - nauka fotoreportażu.
- Przygotowanie wystawy fotograficznej „Rok 2013 Rokiem Osób Niepełnosprawnych” w postaci reportażu fotograficznego jako dokumentu z rzeczywistości osób z niepełnosprawnością. Tematyka reportażu – „VII Przegląd MFTiM – wspomnienie.” Współpraca z Foga Studio w zakresie porad i drukowania zdjęć. Przygotowanie wystawy fotograficznej podczas Przeglądu Małych Form Teatralnych i Muzycznych.
- Fotografowanie podczas imprez WTZ – fotoreportaże.
- Archiwizacja fotografii.
- Nauka pisania pism użytkowych typu notatka, post internetowy, ogłoszenie, e-mail, ulotka reklamowa, usprawiedliwienie, zaproszenie, życzenia.
  - nauka komponowania wypowiedzi np. urzędowych, okolicznościowych zarówno oficjalnych jak i prywatnych,
  - nauka podstawowych zasad oraz schematów komunikacji tekstem pisanym,
  - wykorzystanie umiejętności przy pisaniu podań, zaproszeń na imprezy WTZ, życzeń świątecznych, usprawiedliwień nieobecności na zajęciach, ulotek na kiermasz prac uczestników itd.
- Opracowanie projektu graficznego i wykonanie dyplomów, zaproszeń, kartek okolicznościowych, ulotek itp. według potrzeb WTZ.
- Nauka samodzielnego wykonywania prostych wizytówek, dyplomów, kartek okolicznościowych, karteczek imiennych na prezenty, winietek, zawieszek na prace wykonane przez uczestników itp.:
  - wyszukiwanie gotowych wzorów graficznych w internecie oraz informacji dotyczących zasad pisania zaproszeń itp.
  - projektowanie, wydruk i cięcie papieru.
- Praca z edytorem tekstu – Microsoft Word, Open Office:
  - przepisywanie tekstu,

- kopiowanie i wstawianie tekstu,
- wykorzystanie narzędzi z paska formatu.

Zadania rozszerzone dla osób korzystających z kursu komputerowego.

- Realizacja cyklu zajęć grupy Vopel.

Tematyka zajęć obejmowała rozmowę kwalifikacyjną jako najważniejszy etap rekrutacji. Uczestnicy odgrywali scenkę rozmowy kwalifikacyjnej wchodząc w role pracodawców, rekrutowanych pracowników oraz obiektywnych obserwatorów. Zajęcia grupowe dodatkowe dla osób chętnych wykraczające poza program zajęć pracowni komputerowej.

Cele zajęć:

Rozwojowe i terapeutyczne:

- budowanie obrazu siebie i swoich możliwości,
- zaspokojenie potrzeb wyrażania siebie i własnej indywidualności,
- budowanie poczucia własnej wartości,
- przezwyciężanie oporu przed mówieniem o własnych umiejętnościach, zaletach i możliwościach oraz nauka umiejętności adekwatnej samooceny.

Edukacyjne:

- zdobycie umiejętności zaprezentowania się podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
  - zdobycie umiejętności planowania oficjalnej i ukierunkowanej rozmowy o pracę,
  - zdobycie wiedzy na temat podstawowych zasad obowiązujących podczas rozmowy kwalifikacyjnej, etapów rozmowy, jej przebiegu oraz pytań najczęściej zadawanych przez pracodawcę,
  - nauka odczytywania mowy ciała jako ważny element rozmowy kwalifikacyjnej,
  - zdobywanie informacji na temat znaczenia wyglądu zewnętrznego podczas rozmowy o pracę,
  - nauka różnych sposobów odreagowywania stresu przed rozmową o pracę,
  - dostarczenie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji,
  - zdobywanie umiejętności autoprezentacji w grupie, słuchania opinii i przyjmowania krytyki,
  - integracja grupy, wzajemne poznawanie siebie.
- Kontynuacja realizacji cyklu zajęć wspomagających rozwój emocjonalno – społeczny uczestników. Zajęcia oparte na programie socjoterapeutycznym dla

młodzieży z trudnościami wychowawczymi, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zachowania agresywne i sposoby radzenia sobie z tym problemem. Cykl składający się z 3 etapów - zajęcia 1 w tygodniu po 2 godz. Pomysł zajęć zaczerpnięty ze strony www.eduforum.pl. Zajęcia grupowe dodatkowe dla osób chętnych wykraczające poza program zajęć pracowni komputerowej.

Cele zajęć:

- redukcja zachowań agresywnych z jednoczesnym nauczaniem uczestników konstruktywnych form odreagowania napięć oraz wyrażania negatywnych uczuć.

I część - obejmuje fazę integracyjną.

Cel

- wzajemne poznanie się uczestników, budowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania, autoprezentację, budowanie empatii i samoświadomości.

II część - stanowi już zasadniczą pracę socjometryczną.

Cel

- nauka różnych form i technik redukowania napięcia (gniewu, złości, irytacji, wściekłości) oraz wprowadzenie alternatywnych, nie opartych na agresywności, form zachowania się w grupie. W tej fazie kształtuje się dalej poczucie przynależności do grupy oraz umiejętność współdziałania i współodpowiedzialności za nią.

III część

Cel

- budowanie poczucia własnej wartości i korzystania ze swoich pozytywów, dalszy rozwój umiejętności radzenia sobie z trudnymi problemami ze szczególnym uwzględnieniem asertywnego reagowania na krytykę i atak.
- Kontynuacja cyklu zajęć grupowych „Relaksacja jako metoda radzenia sobie w sytuacjach stresowych”. Zastosowanie metod relaksacyjnych wykorzystywanych w terapii – wizualizacje, afirmacje, Jacobson. Wyznaczanie własnej ścieżki terapeutycznej – wymiana doświadczeń w grupie. Zajęcia grupowe dodatkowe dla osób chętnych wykraczające poza program zajęć pracowni komputerowej.
- Nauka korzystania z gier komputerowych zręcznościowych i logicznych dla osób z trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz osób z zaburzeniami motoryki małej.
  - Gry zręcznościowe – celem doskonalenia sprawności manualnej, refleksu, koordynacji percepcyjno – motorycznej oraz umiejętności koncentracji

uwagi. Mają charakter korekcyjny i stymulują rozwój opóźnionych funkcji psychomotorycznych.

- Gry logiczne – dla potrzeb rewalidacji osób upośledzonych umysłowo.
- Nauka korzystania z programów użytkowych oraz informacyjnych, w tym edukacyjnych np. filmy przyrodnicze, filmy o tematyce niepełnosprawności np. savoir vivre wobec osób z niepełnosprawnością, filmy instruktażowe itp.
- Wyszukiwanie filmów fabularnych i dokumentalnych dotyczących życia osób z niepełnosprawnością, w tym uczestników warsztatów terapii zajęciowej. Wspólne oglądanie filmu w 5 osobowej grupie. Obejrzone filmy:
  - „Zobacz we mnie człowieka” film dokumentalny-T.Keler, K. Wysocki
  - „Cyrk Motyli” film dokumentalny – N. Vujicic
  - „Co gryzie Gilberta Grape’a” – film fabularny – L. Hallstrom
  - „Wojtek” film dokumentalny – M. Helwaka
  - „Ja w środku tańczę” film fabularny – Damien O’Donnelloraz amatorskie filmy dokumentalne zamieszczane na stronach warsztatów terapii zajęciowej, stronach fundacji, szkół itp.
- Nauka samodzielności i odpowiedzialności w ramach zajęć: *Instruktor zajęć z zakresu programu realizowanego w pracowni komputerowej.*
Przekazywanie zdobytej wiedzy na poziomie uczestnik instruktor – uczestnik.

6.11.4. Pracownia florystyczna:

- Wykonanie bukietów okolicznościowych na zamówienie.
- Wykonanie bukietów i stroików ze sztucznych kwiatów przy użyciu różnych technik florystycznych, uczestnicy pracowali samodzielnie lub z pomocą instruktora zawodu, w zależności od zdolności i możliwości psychofizycznych.
- Wykonanie ozdób, stroików, kompozycji kwiatowych na gąbce florystycznej.
- Wykonanie ozdób i kartek walentynkowych, Wielkanocnych i Bożonarodzeniowych.
- Wykonanie wieńców na pogrzeby oraz inne okoliczności związane z rocznicami państwowymi.
- Wykonanie i przygotowanie ozdób na Wielkanoc (wykonanie stroików, kół wiszących, kompozycji świątecznych) oraz udział w kiermaszu Wielkanocnym.
- Pakowanie prezentów na różne okoliczności.
- Wypalanie wypalarką napisów oraz motywów ozdobnych w drewnie.

- Dekorowanie stołów przy okazji uroczystości organizowanych w WTZ i podczas WPMFTiM.
- Wykonanie dekoracji do sali kinowej, pomoc przy przygotowaniach do WPMFTiM.
- Wyjazd na grzyby.
- Wykonanie symbolu „Szlachetnej Paczki”.
- Przygotowanie i udział w konkursie „Ekologiczne święta”.
- Wykonanie kompozycji okolicznościowych.
- Przygotowanie uczestników do Olimpiady Umiejętności Zawodowych.
- Zbieranie darów natury w okolicznych lasach i na polach.
- Renowacja starych mebli.
- Wykonanie szablonów (aniołów, listków, serc itp.)

6.11.5. Pracownia gospodarstwa domowego:

- Zajęcia ramowe z zakresu gospodarstwa domowego:
  - układanie menu tygodniowego,
  - układanie listy zakupów i jej realizacja,
  - przygotowywanie posiłku regeneracyjnego zgodnie z założonym menu tygodniowym,
  - nauka sprzątanania,
  - nauka prasowania.
- Nauka przygotowywania potraw kuchni domowej:
  - wyszukiwanie przepisów za pomocą Internetu,
  - nauka wykonywania zup z warzyw sezonowych,
  - nauka wykonania dań jednogarnkowych z wykorzystaniem warzyw sezonowych,
  - nauka nazw oraz zastosowanie warzyw sezonowych,
  - podział warzyw sezonowych ze zwróceniem uwagi na ceny warzyw w różnych porach roku,
  - nauka ułożenia menu tygodniowego i listy zakupów dla jednej osoby.
- Przygotowanie uczestnika do udziału w Olimpiadzie Umiejętności Zawodowych (ozdoby z warzyw).
- Przygotowywanie imprez okolicznościowych:
  - Śniadanie Wielkanocne:
    - nauka układania menu oraz sporządzania listy zakupów,

- nauka dokonywania zakupów zgodnie z listą,
- nauka przygotowywania potraw wielkanocnych,
- nauka estetycznego podawania do stołu.
- Boże Narodzenie:
  - ułożenie menu oraz listy zakupów na tę okoliczność oraz jej realizacja,
  - nauka przygotowywania potraw wigilijnych,
  - nauka estetycznego podawania do stołu.
- Dzień Pracownika Socjalnego:
  - przygotowanie sałatek,
  - nakrycie do stołów.
- Aktywny udział w imprezach organizowanych przez WTZ:
  - Piknik „Pożegnanie lata”:
    - nauka odpowiedzialności za przygotowanie poczęstunku,
    - nauka przygotowania potraw grillowych (kiełbaski, sałatki),
    - nauka organizowania przyjęć w plenerze.
  - „MAJÓWKA” – udział w konkursie na najlepszą potrawę z grilla:
    - wyszukanie propozycji dania popisowego,
    - wykonanie listy zakupów oraz jej realizacja,
    - przygotowanie grupy 4 osobowej do udziału w konkursie (grillowanie skrzydełek i przygotowanie pikantnego sosu pomidorowego),
    - przygotowanie stanowiska roboczego i jego wystroju zgodnie z wymyśloną nazwą, sugerującą smak potrawy konkursowej, „Piekiełko”
  - „KOT-ŁOWNIA” – stoisko gastronomiczne podczas obchodów Dni Krosna Odrzańskiego:
    - odpowiedzialność za przygotowanie listy produktów na babeczki i ciasteczka,
    - wykonanie kruchych ciasteczek w kształcie kotów.
  - „Przegląd Małych Form Teatralnych i Muzycznych warsztatów Terapii Zajęciowej”:
    - tworzenie listy zakupów i jej realizacja,
    - przygotowanie poczęstunku dla grup występujących oraz zaproszonych gości,
    - zorganizowanie miejsca na kawiarenkę,
    - dbałość o estetykę stołów i podania poczęstunku,
    - obsługa gości podczas obiadu,

- zabezpieczenie i uporządkowanie przedmiotów i sprzętów z WTZ wykorzystywanych do organizacji kawiarenki i poczęstunku.
- Wieczór poetycko-muzyczny „Słowa z nutą cynamonu”:
  - wyszukanie propozycji dania tematycznie pasującego do tematu wieczoru,
  - odpowiedzialność za przygotowanie listy zakupów i ich realizacja,
  - przygotowanie jabłek pieczonych z cynamonem, miodem i orzechami, francuskich ciasteczek z jabłkiem i cynamonem oraz kompotu jabłkowego z laską wanilii i cynamonu.
- „Ekologiczne Świąta”
  - przygotowanie poczęstunku
  - nakrycie stołu dla JURY konkursu.
- Prowadzenie indywidualnych zajęć terapeutycznych dla wybranych osób (najsłabiej funkcjonujących):
  - nauka podstawowych technik szkolnych (pisanie po śladzie, nauka podpisywania się),
  - utrwalanie podstawowych technik szkolnych (czytanie, rozwiązywanie krzyżówek i rebusów),
  - nauka czynności dnia codziennego (parzenie herbaty, smarowanie chleba, zabiegi higieny osobistej w tym mycie głowy),
  - nauka redukowania zachowań nieakceptowanych społecznie takich jak: upór, odmowa wykonania polecenia wyrażana krzykiem, czekanie na pomoc innych osób przy jedzeniu, otwieraniu drzwi itp.
  - prowadzenie zajęć za pomocą programu aktywności KNILLA:
    - nauka prostych słów w tym zwrotów grzecznościowych,
    - nauka prostych gestów,
    - nauka wskazywania części ciała,
    - nauka poruszania się w najbliższym otoczeniu,
    - powtarzanie prostych słów; imion nazw przedmiotów, prostych zwrotów grzecznościowych,
    - nauka liczenia do 10.

6.11.6. Pracownia plastyczna:

- Kształtowanie i utrwalanie umiejętności właściwego dobierania kolorów i posługiwania się szkicem - poprzez wykonywanie kartek okolicznościowych (odwzorowywanie, kolorowanie, korekta, dekorowanie, dodawanie napisów np. „Wesołych Świąt”).
- Nabywanie umiejętności i nawyku estetycznego wykonywania prac.
- Nabywanie umiejętności pracy w grupie.
- Minimalizowanie nadmiernego napięcia psychoruchowego (rozwijanie mięśni ramion, dłoni i palców) - ćw. grafomotoryczne w zeszytach ćwiczeń.
- Nauka nowych umiejętności, technik plastycznych, posługiwanie się środkami artystycznego wyrazu.
- Kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami plastycznymi.
- Rozpoznawanie kolorów (łączenie barw, opis i nazewnictwo).
- Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień manualnych poprzez tworzenie własnych projektów.
- Aktywizacja do działania poprzez wykonywanie prac przeznaczonych do sprzedaży podczas:
  - WOŚP
  - balu charytatywnego organizowanego przez Radę Rodziców Przedszkola nr 1
  - kiermaszów Wielkanocnych,
  - kiermaszów Bożonarodzeniowych.
- Przygotowanie uczestniczki do udziału w Olimpiadzie Umiejętności Zawodowych w Międzyrzeczu.
- Kształtowanie nawyku sprzątania miejsca pracy.
- Tworzenie dekoracji okolicznościowych.

6.11.7. Pracownia krawiecko-hafciarska:

- Utrwalanie znajomości podstawowych zasad BHP – bezpieczne użytkowanie maszyn do szycia, nożyczek, igieł i innych sprzętów w pracowni.
- Zapoznanie uczestników i doskonalenie haftu krzyżykowego na kanwach drukowanych.
- Zapoznanie uczestników i doskonalenie haftu przed igłą na płótnie.
- Doskonalenie techniki filcowania na mokro i na sucho (wykonywanie kulek, wałeczków, kwiatków, serduszek, elementów do wyrobu biżuterii z filcu).

- Nauka oraz utrwalanie umiejętności obsługi maszyn do szycia (overlok 5-cio nitkowy, maszyna wieloczynnościowa oraz hafciarka):
  - włączanie, wyłączanie,
  - zakładanie nici,
  - dobór odpowiedniego ściegu do wykonywanej pracy,
  - zmiana igły,
  - zmiana stopki,
  - ustawienie odpowiedniego ściegu w maszynie,
  - konserwacja (czyszczenie, oliwienie);
- Nauka elementów materiałoznawstwa:
  - utrwalanie umiejętności z zakresu rozpoznawania i nazywania podstawowych rodzajów tkanin,
  - zapoznanie się z właściwościami tkanin;
- Kształtowanie umiejętności obsługi pralki automatycznej.
- Nauka odpowiedniego segregowania rzeczy do wyprania.
- Utrwalanie umiejętności rozwieszania prania.
- Nauka i ćwiczenie umiejętności prasowania i składania garderoby.
- Przyjmowanie zleceń od klientów:
  - nawiązanie współpracy ze sklepem z rękodziełem (sprzedaż wykonanych prac),
  - współpraca z zielonogórką kwiaciarnią (sprzedaż drobnych elementów ozdobnych do bukietów oraz gotowych prac uszytych w pracowni – poduszki, koty, anioły, serca, zawieszki itp.).
- Współpraca z innymi jednostkami:
  - uszycie kurtyn teatralnych dla Koła Parateatralnego działającego przy Szkole Podstawowej nr 2,
  - uszycie obrusów dla Klubu Wojskowego.
- Kształtowanie umiejętności pracy w grupie osób znanych i nowopoznanych (zajęcia z wolontariuszami oraz zaproszonymi dziećmi ze szkół).
- Nauka i utrwalanie umiejętności technik szycia ręcznego i maszynowego, fastrygowania, doboru ściegów, szycia po śladzie, zszywania, techniki patchworku, haftu maszynowego (komputerowego), naszywania aplikacji.
- Wykonywanie gotowych prac (poduszki w różnych kształtach, przytulanki, torby na zakupy, torby na butelki, fartuchy kuchenne, obrusy, kaptcie, ocieplacze na dłonie, anioły).

- Szycie strojów do przedstawień teatralnych.
- Trening higieny osobistej.
- Przygotowywanie uczestniczki do udziału w olimpiadzie umiejętności zawodowych w Międzyrzeczu.

6.11.8. Pracownia rozwoju zawodowego i osobistego:

- Zapoznanie uczestników z prawami i obowiązkami pracowniczymi, oraz prawami pracowników z niepełnosprawnością.
- Nauka tworzenia dokumentów aplikacyjnych (CV, podanie o pracę, list motywacyjny).
- Organizacja spotkań z doradcą zawodowym.
- Nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi pracodawcami.
- Organizacja wyjść do wybranych zakładów pracy.
- Nauka i doskonalenie pisania, czytania i liczenia.
- Budowanie w uczestnikach motywacji do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia.
- Poszukiwanie pracodawców gotowych do zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością.
- Usprawnianie i rozwijanie sfery osobowej i społecznej m.in. poprzez: pracę nad emocjami, naukę samodzielnego podejmowania decyzji przez uczestników, wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Nauka korzystania z instytucji publicznych (urzędy, biblioteki, restauracje, kino, teatr, muzeum itp.).
- Kształtowanie w uczestnikach umiejętności dbania o wygląd i higienę osobistą.
- Organizacja czasu wolnego.
- Ćwiczenia autoprezentacji.
- Doskonalenie w uczestnikach umiejętności komunikacji interpersonalnej.
- Profilaktyka uzależnień.
- Dbanie o dobre samopoczucie uczestników (relaksacja, spacer).
- Wizyta w warsztacie ślusarskim pana Damiana Weretko w Krośnie Odrzańskim – zapoznanie wybranych uczestników ze specyfiką pracy w tym zakładzie.
- Udział chętnych uczestników w kursie z pierwszej pomocy.
- Wyjazd komunikacją podmiejską do kina w Zielonej Górze na film pt. „Chce się żyć” 07.11.2013r.
- Wizyta w zakładzie szewskim w Krośnie Odrzańskim – zapoznanie wybranych uczestników ze specyfiką pracy szewca.

We wszystkich pracowniach uczestnicy zdobywali i utrwalali umiejętności z zakresu kompetencji społecznych i zawodowych:

- współpracy w małej grupie i przestrzegania zasad niezbędnych do prawidłowego jej funkcjonowania,
- zachowania odpowiednich relacji pionowych i poziomych,
- kształtowania pozytywnych postaw społecznych: asertywności, otwartości, akceptacji, wyrozumiałości, szacunku dla innej osoby;
- tworzenia przyjacielskiej atmosfery,
- komunikacji interpersonalnej.

6.12. Poza terapią zajęciową w pracowniach, prowadzona była także **fizjoterapia**, realizowana w WTZ w Krośnie Odrzańskim głównie poprzez:

- kinezyterapię,
- fizykoterapię,
- hydroterapię,
- masaż leczniczy,
- terapię manualną,
- klimatoterapię.

Fizjoterapią w okresie sprawozdawczym, objętych było 41 uczestników. Zgodnie, z grafikiem ustalonym przez zatrudnionego w WTZ fizjoterapeutę, uczestnicy korzystali z fizjoterapii 2 do 3 razy w tygodniu, w zależności od stopnia upośledzenia układu ruchowego. Codzienne zajęcia z zakresu **fizjoterapii**, obejmujące **kinezyterapię, masaż leczniczy, terapię manualną** oraz **fizykoterapię**, odbywały się w sali rehabilitacyjnej w WTZ, natomiast nauka gier zespołowych i zabawy ruchowe - w sali sportowej przy jednostce wojskowej, miejskiej hali sportowo-widowiskowej lub na boisku SP 2. **Hydroterapię** realizowano na basenie w Zielonej Górze.

W ramach **kinezyterapii** prowadzone były:

- ćwiczenia w odciążeniu kończyn dolnych i górnych,
- ćwiczenia bierne, redresyjne, oporowe i samo wspomagane kkg i kkd,
- ćwiczenia na UGUL-u,
- ćwiczenia ogólnokondycyjne (rotor, bieżnia, trener),
- ćwiczenia usprawniające na materacu i ławeczce szwedzkiej,
- ćwiczenia izometryczne i oddechowe.

W ramach **terapii manualnej**:

- ćwiczenie manualne dłoni z wykorzystaniem posiadanych w sali narzędzi i sprzętów.

W ramach **masażu leczniczego**:

- masaż leczniczy suchy.

W ramach **fizykoterapii**:

- zabiegi fizykalne (lampa Sollux);

Ponadto realizowano:

- Usprawnianie lokomocji oraz zwiększenie kondycji fizycznej:
  - wyjazdy na pływalnię do Zielonej Góry,
  - spacerzy z kijkami (Nordic Walking).
- naukę w gry zespołowe i indywidualne (BOCCIA, tenis stołowy, bilard),
- udział uczestników w Spartakiadzie Sportowej Osób Niepełnosprawnych w Wiechlicach (rozgrywki piłki nożnej, konkurencje sportowe i zręcznościowe),
- w roku sprawozdawczym, grupa uczestników trzy razy brała udział w wojewódzkich zawodach Bocci w Zielonej Górze, organizowanych przez Stowarzyszenie „Zieloni”;
- udział uczestników w spartakiadzie sportowej w Górzycy, gdzie drużyna reprezentantów WTZ w Krośnie Odrzańskim, zdobyła I miejsce w hokeju na trawie;
- doskonalenie umiejętności gry w DARTA i w KRĘGLE, wprowadzenie sportowej rywalizacji wśród uczestników. W 2013 roku przeprowadzono X Turniej DARTA oraz I Turniej w kręgle. W roku sprawozdawczym w turnieju DARTA wzięło udział 30 osób, natomiast w turnieju w KRĘGLE – 18 osób. Rozstrzygnięcie turniejów i wręczenie statuetek oraz dyplomów nastąpiło podczas spotkania opłatkowego w okresie Świąt Bożego Narodzenia, na zakończenie roku kalendarzowego;
- program „Odchudzam się”, w którym udział brali uczestnicy z nadwagą (poprzez dietę i odpowiedni dobór ćwiczeń starali się, na miarę swoich możliwości, zmniejszyć wagę ciała).

6.13. Uczestnicy mogli także skorzystać z **pomocy psychologicznej** która obejmowała:

- ✓ psychoterapię,
- ✓ trening interpersonalny,
- ✓ psychoedukację,
- ✓ socjoterapię.

W roku sprawozdawczym, w skutek rezygnacji z pracy w WTZ pani psycholog z powodu wyjazdu do Warszawy, zatrudniono nowego psychologa, który:

- Zapoznał się z dokumentacją terapeutyczną i uczestniczył wraz z terapeutami w ewaluacji postępów w rehabilitacji oraz tworzeniu IPR(ów) na kolejny okres.
- Prowadził indywidualne rozmowy wspierające z uczestnikami celem:
  - wzmocnienia emocjonalnego,
  - kształtowania lepszych kompetencji społecznych i komunikacyjnych,
  - omówienia bieżących problemów natury: emocjonalnej, egzystencjalnej oraz motywacyjnej.
- Zorganizował i przeprowadził spotkania terapeutyczno-integracyjne zwane dalej „małymi społecznościami,, których celami są między innymi: kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za „Warsztaty,,; kształtowanie postaw prospołecznych; wzmocnianie poczucia przynależności; kształtowanie kompetencji komunikacyjnych i społecznych; swobodna wymiana doświadczeń oraz pomysłów; omawianie bieżących problemów społeczności.
- Sukcesywnie uczestniczył w posiedzeniach Rady Programowej.
- Prowadziłem poradnictwo psychologiczne dla rodzin uczestników.
- Brałem czynny udział w imprezach okolicznościowych i kulturalnych oraz sportowych organizowanych przez WTZ: przegląd teatralny; spotkanie wigilijne, zajęcia sportowe na sali.
- Uczestniczył w zajęciach terapeutycznych wzmocniając motywację do pracy uczestników, rozwiązując doraźne problemy.

6.14. Praca socjalna i trening ekonomiczny realizowane przez pracownika socjalnego

W roku sprawozdawczym w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, pracownik socjalny prowadził trening ekonomiczny ze wszystkimi uczestnikami. Trening ten odbywał się w formie bezgotówkowej i gotówkowej. Uczestnicy otrzymywali w ramach treningu ekonomicznego środki finansowe wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce *Regulaminem Organizacyjnym*. Na początku roku Rada Programowa ustaliła wysokość środków przeznaczonych na trening ekonomiczny w wysokości 60 zł miesięcznie. W celu udokumentowania treningu ekonomicznego, dla każdego uczestnika prowadzona była indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków była faktura lub paragon podpisany przez uczestnika.

Na początku roku uczestnicy wraz z pracownikiem socjalnym zaplanowali wydatki na rok bieżący. Większość postanowiła przeznaczyć część pieniędzy z treningu ekonomicznego na aktywny wypoczynek i oszczędzała, by móc dopłacić do planowanej wycieczki do Warszawy. Pozostałą kwotą dysponowali zgodnie z założeniami w IPR i indywidualnymi potrzebami.

W ramach treningu ekonomicznego uczestnicy, w zależności od umiejętności i założeń w Indywidualnych Programach Rehabilitacji, uczyli się wartości pieniądza, dokonywali prostych i/lub złożonych zakupów w małych sklepach, na bazarze i w supermarketach, oszczędzali i planowali wydatki, dokonywali operacji na książeczkach oszczędnościowych PKO. Wraz z pracownikiem socjalnym lub instruktorem terapii z pracowni gospodarstwa domowego, dokonywali zakupów w supermarkecie (Biedronka, Netto, Eko, Horex i Polo Market) na potrzeby tej pracowni, wg wcześniej sporządzonej listy przy pomocy instruktora terapii zajęciowej z pracowni gospodarstwa domowego. Nowi uczestnicy zakładali książeczki oszczędnościowe, a pozostali, w miarę potrzeb, wymieniali zużyte na nowe.

Poza prowadzeniem treningu ekonomicznego, w roku sprawozdawczym pracownik socjalny wykonywał inne zadania z zakresu pracy socjalnej oraz wspierania uczestników WTZ, takie jak:

- wizyty w środowisku w celu pozyskania informacji i rozmów z osobami z niepełnosprawnością, które nie uczęszczają do WTZ, a mogłyby;
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- zapoznanie nowo przyjętych uczestników i ich rodziców z terapeutami i pracownikami funkcjonującymi w WTZ
- przygotowywanie list obecności uczestników na każdy miesiąc i dostarczanie kopii list z podpisami do PCPR,
- nauka i utrwalanie pisania swojego imienia i nazwiska z wybranymi uczestnikami,
- nauka i utrwalanie umiejętności posługiwania się zegarem wskazówkowym z wybranymi uczestnikami,
- dyktowanie tekstu z książki, pisanie ze słuchu, dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie pisemne z wybranymi uczestnikami,
- utrwalanie nawyku codziennej higieny ciała,
- wizyty u fryzjera i w salonie kosmetycznym,
- treningi społeczne - wyjścia do WBK, PCPR, PKO i agencji PKO oraz Biblioteki Publicznej i Biblioteki Wojskowej;

- wizyty z uczestnikami u lekarzy wg potrzeb (dermatolog, ginekolog, psychiatra, lekarz rodzinny oraz gabinet zabiegowy – zastrzyki),
- organizacja imprezy z uczestniczkami z okazji Dnia Chłopaka,
- zakupy z uczestnikami i przygotowanie prezentów z okazji Mikołajek,
- udział i pomoc w organizacji IX Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych i Muzycznych Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- pomoc i udział we wszystkich przedsięwzięciach z zakresu rehabilitacji społecznej i integracji,
- przygotowanie trójki uczestników do konkursu pt. „Teoria o zdrowiu w pigułce”,
- opieka nad uczestnikami podczas hydroterapii w basenie,
- wpieranie w działaniach z zakresu rehabilitacji zawodowej, pracowni rozwoju osobistego i zawodowego (wyjścia do Urzędu Pracy, pracodawców, wyjazd do kina komunikacją podmiejską, szkolenie z pierwszej pomocy, opieka podczas wyjazdu na olimpiadę umiejętności zawodowych);
- pełnienie zastępstw w pracowniach w przypadku nieobecności terapeuty.

6.15. Rehabilitacja zawodowa

Warsztaty Terapii Zajęciowej, zgodnie z art. 10 ustawy z 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, są formą aktywności wspomagającą proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, realizacja celów rehabilitacji zawodowej w roku sprawozdawczym, odbywała się przede wszystkim przez stosowanie różnorodnych techniki i metod terapii zajęciowej w ośmiu pracowniach terapeutycznych. Największy nacisk na rehabilitację zawodową został położony w pracowni rozwoju zawodowego, w ramach której uczestnicy:

- brali udział w spotkaniach indywidualnych i grupowych z doradcą zawodowym (14 osób),
- zapoznali się z pracą w zakładzie ślusarskim (12 osób),
- zapoznali się pracą szewca (5 osób),
- korzystali z komunikacji miejskiej w Zielonej Górze i podmiejskiej na trasie Krosno Odrzańskie – Zielona Góra (9 osób),

Ponadto w roku sprawozdawczym:

- Jedna osoba ukończyła kurs kosmetyczny, prowadzony przez Centrum Kształcenia Ustawicznego PRESTIGE w Zielonej górze.
- Jedenaście osób ukończyło kurs pierwszej pomocy przedmedycznej.

Postępy w zakresie rehabilitacji zawodowej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2013, przedstawia punkt 7.1 niniejszego sprawozdania.

6.16. Cele i zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i integracji, realizowane w 2013 roku:

Celem rehabilitacji społecznej jest włączenie osób z niepełnosprawnością we wszystkie przejawy życia społecznego, by mogły być i czuć się użytecznym i w pełni wartościowym członkiem społeczności oraz korzystać ze wszystkich dóbr przez nią wytwarzanych, jak również przyczyniać się do ich pomnażania. Jest to proces, który ma na celu możliwie jak największe usamodzielnienie. Do tego, aby proces rehabilitacji społecznej mógł przebiegać i zakończyć się pomyślnie, niezbędna jest wola i przygotowanie, zarówno osoby z niepełnosprawnością, jak i społeczeństwa, które musi chcieć przyjąć tę osobę w swoje kręgi na równych prawach. Dlatego Warsztaty Terapii Zajęciowej, mimo iż nie są jednostką kulturalną, starają się włączać osoby niepełnosprawne w życie kulturalne miasta, a także tworzyć kulturę poprzez występy teatralne i muzyczne oraz organizację Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych i Muzycznych Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Zarówno uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, jak i sam fakt pojawiania się uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w miejscach publicznych, (np. przy okazji realizacji treningu ekonomicznego i społecznego, czy wystaw i kiermaszów prac przez nich wykonanych), wpływa na ogólny wizerunek tych osób wśród ludzi, którzy rzadko mają kontakt z osobami z niepełnosprawnością. Integralną częścią rehabilitacji społecznej jest przygotowanie całego społeczeństwa do wzajemnego współżycia i współpracy, co też Warsztaty Terapii Zajęciowej czynią poprzez organizację i udział w wielu przedsięwzięciach kulturalnych, integracyjnych, sportowo-rekreacyjnych, konkursowych itp. oraz propagowanie podstawowej wiedzy o osobach z niepełnosprawnością, o ich możliwościach i ograniczeniach oraz ich rehabilitacji.

W roku sprawozdawczym, w planie pracy Warsztatów Terapii Zajęciowej przewidziane były także zajęcia poza godzinami pracy i siedzibą WTZ.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, w których uczestnicy WTZ wzięli aktywny udział w roku 2013, obejmujące imprezy integracyjne i kulturalne organizowane przez WTZ w Krośnie Odrzańskim oraz przez inne jednostki przedstawia załącznik nr 6 do niniejszego sprawozdania.

6.17. Stosowane przez WTZ metody nagradzania uczestników za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji Indywidualnego Programu Rehabilitacji:

- pochwały,
- wyróżnienia,
- dyplomy,
- nagrody rzeczowe (w konkursach),
- wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne z ograniczoną ilością osób.

7. Efekty i postępy w terapii uczestników:

7.1. W zakresie rehabilitacji zawodowej, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 31 osób.

Rehabilitacja zawodowa			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Dojrzałość i umiejętności zawodowe	Dyscyplina pracy i przestrzeganie regulaminu WTZ	5
		Kreatywność	4
		Samodzielność	5
		Pracowitość	1
		Dokładność	1
		Posługiwanie się narzędziami, urządzeniami i maszynami	2
		Przygotowanie do pracy w zawodzie	1
		Tempo pracy	-
		Wyttrwałość	-
		2.	Motoryka
Poziom zręczności i koordynacji ruchowej	-		
Staranność i dokładność	8		
Nabywanie nowych umiejętności	5		

Rehabilitacja zawodowa			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
3.	Postawa zawodowa	Odpowiedzialność	5
		Odporność na zmęczenie	1
		Zachowanie wobec współpracowników w pracy	1
		Dbłość o materiały i narzędzia	2
		Kontynuacja pracy bez obecności instruktora	2
		Punktualność	1
		Entuzjazm przy nabywaniu nowych umiejętności	1
		Determinacja w pracy	-
		Umiejętność koncentracji w pracy	-
		4.	Zasoby
Samokontrola w pracy	1		
5.	Intelektualna	Nauka nowych umiejętności	5
		Wzbogacanie wiedzy na temat zakładów pracy	11
6.	Akceptacja współpracowników	Inicjatywa w proszeniu o pomoc	1
		Umiejętność współpracy z innymi	-
7.	Tempo pracy	Sprawność manualna	1
		Niepowodzenia nie powodują zmniejszenia tempa pracy	1
		Szybkość w wykonywaniu czynności	-

7.2. W zakresie rehabilitacji społecznej, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 21 osób.

Rehabilitacja społeczna			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Społeczna	Dojrzałość emocjonalna	2
		Harmonijne współzycie w grupie	7
		Umiejętność odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych	3
		Umiejętność komunikowania się	1
		Umiejętność dzielenia się i niesienia pomocy	-
		Tworzenie więzi i przyjaźni	-
		Przestrzeganie norm i zasad społecznych	-
		2.	Emocjonalno-motywacyjna
Realna ocena siebie	1		
Równowaga emocjonalna	3		
Umiejętność rozwiązywania swoich problemów	3		
Poczucie własnej wartości	3		
Profilaktyka uzależnień	1		
Aktywność podczas zajęć	1		
Odporność na frustrację	1		
Motywacja do pracy	-		

Rehabilitacja społeczna			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
3.	Intelektualna	Zainteresowania poznawcze i kulturalne	7
		Pamięć	1
		Organizacja czasu wolnego	4
		Nauka nowych umiejętności	1
		Umiejętność odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych	1
		Uwaga i koncentracja	1
		Umiejętność ponoszenia odpowiedzialności za siebie, mienie, zadania	-
		4.	Ogólny stan zdrowia
Profilaktyka uzależnień	1		
5..	Higiena osobista	Podstawowe nawyki higieniczne	1
		Czystość odzieży	-
		Czystość ciała i zębów	-

7.3. W sferze zaradności osobistej i samodzielności, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 20 osób.

Czynności życia codziennego i ogólna zaradność		
L.p.	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Umiejętność dysponowania pieniędzmi i planowania wydatków	1
2.	Dokonywanie prostych zakupów	11
3.	Pranie odzieży	3
4.	Ubieranie się stosownie do pogody	2
5.	Przygotowanie prostych posiłków	1
6.	Utrzymanie porządku w swoim najbliższym otoczeniu	2
7.	Orientacja w elementarnych zasadach życia codziennego	1

8. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową po ocenie kompleksowej realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników:

Rada Programowa w 2013 roku dokonała kompleksowej oceny 4 uczestników. We wszystkich przypadkach podjęła decyzję o przedłużeniu ich uczestnictwa w terapii w Warsztatach Terapii Zajęciowej, ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji.

9. Prowadzona w Warsztacie dokumentacja merytoryczna:

- Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,
- plany pracy w poszczególnych pracowniach,
- dzienniki pracy - prowadzone przez pracowników WTZ,
- dokumentacja, stanowiąca podstawę do zakwalifikowania osoby niepełnosprawnej do uczestnictwa w Warsztacie (podanie o przyjęcie, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności),
- wywiady środowiskowe w domu rodzinnym uczestnika (miejsce zamieszkania, stan rodzinny uczestnika, warunki mieszkaniowe i bytowe itp.),
- dokumentację z przebiegu treningu ekonomicznego,
- Indywidualne Programy Rehabilitacji,
- półroczne i roczne indywidualne arkusze oceny postępów w rehabilitacji zawodowej i społecznej,
- kompleksowe oceny trzyletnie,
- notatki służbowe,
- opinie psychologiczne,
- sprawozdania roczne z realizacji zadań w poszczególnych pracowniach,
- sprawozdania roczne z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych,
- zeszyt protokołów ze spotkań Rady Programowej Warsztatów,
- teczka protokołów ze spotkań z rodzicami lub opiekunami prawnymi.

10. Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników

10.1. Formy kontaktów i współpraca z rodzinami uczestników:

- indywidualne rozmowy,

- rozmowy telefoniczne i korespondencja pisemna,
- wizyty w domu rodzinnym uczestników,
- spotkania z Radą Programową Warsztatów (w okresie sprawozdawczym, odbyło się jedno zebranie z rodzicami/opiekunami uczestników WTZ w dniu 7 lutego 2014 r.),
- uczestnictwo w imprezach okolicznościowych organizowanych przez Warsztaty,
- zajęcia otwarte, w których mogą uczestniczyć rodzice i/lub opiekunowie i obserwować pracę swoich dzieci oraz terapeutów.

10.2. Rodzaje pomocy świadczonej rodzinom uczestników:

- pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników Warsztatów i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności,
- pomoc przy rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny,
- pomoc w sprawach prowadzonych przed orzecznictwem o niepełnosprawności,
- udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosowych wniosków,
- udzielanie informacji o przysługujących prawach.

10.3. Uczestnictwo rodziców i opiekunów uczestników w życiu Warsztatów:

- praca w Radzie Rodziców,
- współorganizowanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych (Zabawa Walentynkowa, IX Wojewódzki Przegląd Małych Form Teatralnych i Muzycznych Warsztatów Terapii Zajęciowej, spotkanie integracyjne z rodzicami uczestników w kręgielni),
- udział rodziców w organizowanych przez WTZ wycieczkach.

11. Współpraca z organizacjami i środowiskiem lokalnym

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w roku sprawozdawczym współpracowały z:

- samorządami na szczeblu gminy, powiatu i województwa,
- instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- pracodawcami,
- sponsorami,
- Dowódcą Garnizonu Krosno Odrzańskie i 5 Kresowym Batalionem Saperów,

- Dowódcą i Zastępcą Dowódcy oraz Kierownikiem Sekcji Wychowawczej Wojskowego Oddziału Gospodarczego
- ośrodkami kultury (Regionalne Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze, Klub Wojskowy w Krośnie Odrzańskim, Centrum Artystyczno Kulturalne ZAMEK w Krośnie Odrzańskim),
- Warsztatami Terapii Zajęciowej z województwa lubuskiego,
- Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia „Integracja” w Krośnie Odrzańskim i Gubinie,
- Domem Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- Środowiskowymi Domami Samopomocy,
- szkołami i przedszkolami na terenie gminy,
- Domem Dziecka w Krośnie Odrzańskim,
- Ochotniczym Hufcem Pracy,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie Odrzańskim,
- Mass-mediami - promocja działań Warsztatów w dziedzinie likwidacji barier psychologicznych i społecznych w stosunku do osób z niepełnosprawnością.

12. Pozyskane środki zewnętrzne w ramach współpracy z organizacjami i środowiskiem lokalnym

- Dofinansowanie w wysokości 10.000 zł z Województwa Lubuskiego – Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, na organizację IX Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych i Muzycznych Warsztatów Terapii Zajęciowej.
- Darowizna w wysokości 500 zł od prywatnego darczyńcy, na organizację IX Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych i Muzycznych Warsztatów Terapii Zajęciowej.